

Oponentský posudek habilitační práce

Autorka habilitační práce: Dr. Ing. Vítězslav Hálek, MBA, Ph.D.

Název habilitační práce: Metodologie CCB jako sektorový indikátor bankrotní situace firem v České Republice

Studijní obor: Podniková ekonomika a management

Oponent: doc. Ing. Bc. Petr Suchánek, Ph.D.

Hodnocení finanční situace podniku je stále velmi aktuální téma, přestože se ve světě zkoumá již minimálně padesát let. To na jednu stranu autorovi umožnilo těžit z dosavadních znalostí, zkušeností a zjištění jiných výzkumníků, kteří se danou problematikou zabývali a zabývají, na druhou stranu však toto téma přináší úskalí přijít s něčím novým. Přestože autor přišel s vlastní a originální metodikou vzniká otázka, nakolik se liší od metodik dosavadních.

Hlavní cíl je stanoven v souladu s předmětem práce. Dílčí cíle práce se vhodně vážou k hlavnímu cíli a tvoří s ním kompaktní a smysluplný celek. Otázkou je, zda neměl být cíl vymezen poněkud jinak, jako vytvoření nové metodologie, místo popisu této metodologie, neboť práce tohoto typu by neměla být popisná. Mohu sice konstatovat, že cíl (včetně dílčích cílů) práce byl splněn, vzniká ale otázka, jaký je teoretický přínos této práce, neboť práce je zaměřena velmi prakticky a vychází spíše ze zkušeností autora, než z výzkumů autora ev. jiných výzkumníků.

Autor v práci neformuluje výzkumné otázky ani hypotézy, což není typické. S ohledem na charakter výzkumu, který je zaměřen kvantitativně, by se však konstrukce hypotéz nabízela. Autor sice v práci neustále píše o metodologii, nicméně je otázka, zda spíše netvoří model (viz kap. 4.1), resp. zda součástí metodologie není model, který by měl být řádně testován. Kapitola 4.6 není testováním modelu či metodologie ve statistickém smyslu. Autor navíc nezduodňuje výběr použitých ukazatelů (kap. 4.1) v metodologii CCB. To považuji za jednu ze slabín práce. Struktura práce je potom zřejmě její největší slabinou. Práce nerespektuje standardní strukturu vědeckého textu a je v tomto smyslu zmatená. Rešeršní část na první pohled chybí, nicméně při bližším pohledu jsou poznatky z literatury rozprostřeny do celé práce, resp. do kapitol 1 až 4. Autor tak ad hoc doplňuje, resp. zdůvodňuje svůj postup v rámci tvorby metodologie a modelu, což vypadá na první pohled logicky, nicméně to velmi stěžuje orientaci v textu. Díky této organizaci je text plný odboček, není zcela zřejmé, co je vlastní metodika CCB, model, co jsou informace zdůvodňující postup autora a konstrukci modelu. Absence metodologické části neumožňuje čtenáři udělat si představu o použitých metodách, zejména statistických. Kapitola 2 je v tomto smyslu přehledová a spíše rešeršní, přičemž není zřejmé, jaké metody autor bude využívat. V podstatě až v kapitole 4 se čtenář dozví, že autor bude používat v podstatě základní a jednoduché statistické metody, přičemž kapitola 2 je díky tomu z větší části v práci zbytečná (minimálně kap. 2.1 a 2.2).

Část věnovaná teoretickému rozboru zkoumané problematiky je slabá. Pokud pomínu roztržitost této části (viz výše), autor pracuje se zastaralou literaturou (viz níže). Autor se také až příliš soustředil na technickou analýzu, přestože správně v práci uvádí, že je tato analýza nedostatečná. Přes nesporné technické schopnosti a dovednosti zůstává autor na povrchu podniku, který představují finanční ukazatele a příčin zjišťovaného a zjištěného stavu se maximálně dotýká. Je otázka, proč autor zmiňuje a následně pracuje s tržními cenami,

Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta

Lipová 507/41a, 602 00 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1710, E: info@econ.muni.cz, www.econ.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

především akcií (viz např. poměr P/E), přestože jsou tyto hodnoty v ČR pro drtivou většinu podniků nepoužitelné. Kapitola 1.1 zaměřená na efektivnost kapitálových trhů je, s ohledem na v podstatě neexistující kapitálový trh v ČR, zbytečná a chybí zdůraznění (ne)efektivity tohoto trhu v ČR. Na druhou stranu však autor prokazuje erudici v oblasti statistických metod, které vhodně charakterizuje i v oblasti finanční analýzy, resp. finančního řízení. Části věnované analýze bodu zvratu, ukazateli EVA, finanční a provozní páce ad. jsou poměrně zdařilé a autor ze shromážděných poznatků vyvozuje logické a správné závěry.

Je také otázka, zda musí být v práci (zejména v kapitole 2) tak velké množství matematických vzorců, pokud s nimi autor v dalších částech textu nepracuje (např. fuzzy množiny, neuronové sítě apod.), resp. nevytváří novou matematickou nebo statistickou metodu a je pouze uživatelem příslušné metody (vzorce). Zejména díky množství použitých vzorců (ať již s oblasti statistiky nebo podnikových financí) v práci, část věnovaná použité metodologii citelně chybí. Strana 26 věnovaná používaným metodám je v tomto smyslu naprosto nedostatečná a v podstatě nepoužitelná.

Díky tomu jsem poněkud na rozpacích z vlastní metodiky výzkumu. Autor ji obecně zřejmě zvolil vhodně, jistě vhodně zvolil výzkumný vzorek a poměrně zdařile aplikoval vytvořenou metodologii CCB, včetně její interpretace, což hodnotím pozitivně. Charakteristika samotné metodiky CCB je však roztržena v kapitole 3 a částečně v kapitole 4. Práci by tak prospěla samostatná kapitola věnovaná čistě nové autorově metodice CCB, aby bylo jasné jak je sestavena a jak funguje, resp. jak s ní má uživatel konkrétně pracovat. Způsob fungování metodiky CCB jsem já osobně pochopil až z její aplikace v kap. 4, na druhou stranu ale pozitivně hodnotím, že tato metodika pochopitelná je a že je vytvořena logicky a správně.

Část věnovaná výsledkům (kap. 4), resp. testování metodiky CCB je poměrně přehledná a jedná se o zřejmě nejzdařilejší část práce, neboť umožňuje čtenáři pochopit fungování metodiky CCB. Toto pochopení však vzbuzuje také určité rozpaky. Autor si poněkud odporuje, když tvrdí, že metodika CCB je schopna predikce (až 7 let dopředu) a zároveň, že identifikace podniků zejména v kvadrantu 4 neznamena (automaticky), že podnik zbankrotuje. Tento rozpor vyniká v okamžiku, kdy autor identifikuje 88 podniků, ze kterých však zbankrotují pouze podniky 3. Ještě hůře však vyniká predikční schopnost modelu při zjištění, že ve zkoumaném období zbankrotovalo celkem 6 podniků, přičemž metodika CCB správně identifikovala 3, resp. 4 (pokud počítáme i podniky ze 3. kvadrantu ohrožení bankrotem) a chybně 2, tzn. že predikční schopnost modelu je necelých 67%. Zdá se tedy, že metodika nepřekračuje schopnosti dosavadních bankrotních modelů.

Při hodnocení přínosu práce autora je nesporné, že autor odvedl velké množství práce a zpracoval úctyhodné množství materiálu, přestože je toto zpracování poněkud nestandardní (s ohledem na strukturu vědeckého textu). Přínos pro pedagogickou činnost je v tomto směru nesporný, autor může (v podstatě okamžitě) zařadit zpracované téma do výuky v oblasti podnikových financí, resp. finančního řízení, kterou zcela jistě originálním způsobem obohatí. Také přínos pro praxi je nesporný a kladný. Podnikům je představen nástroj pro identifikaci finanční situace podniku se schopností předvídat možnost jeho bankrotu včetně určení finančních příčin zjištěné situace. To velmi vysoce oceňuji. Přínos pro vědní obor je však poněkud diskutabilní. Nezpochybňuji originalitu vytvořené metodiky a dosažené výsledky (včetně schopnosti správně identifikovat finanční situaci podniku), které jsou zcela jistě pozitivní a správné, s určitou výhradou uvedenou výše. Tento přínos však poněkud snižuje fakt, že byla vytvořena „jen“ další metodika hodnocení finanční situace podniku, která je na

první pohled omezená obdobně (minimálně ve schopnosti predikce) jako ostatní metodiky, přičemž k její tvorbě byly použity poměrně jednoduché nástroje.

Formální úprava práce je na vysoké úrovni, autor text vhodně člení, vhodně konstruuje příslušné matematické rovnice a vzorce (po formální stránce) a vhodně také text doplňuje tabulkami, obrázky a grafy. Jazyková úroveň práce je také velmi dobrá. Seznam literatury je vhodně sestaven, zřejmě v souladu s normou ISO 690. Citace v textu jsou provedeny kombinací odkazů v textu (ne v souladu s Harvardským stylem citování, který se v současné době preferuje) a formou poznámek pod čarou, což je poněkud matoucí. Počet citovaných zdrojů je na odpovídající úrovni, autor zdroje vhodně člení, což zvyšuje orientaci čtenáře. Na druhou stranu nelze přehlédnout, že citované zdroje jsou staršího data a práci by tak ve větší míře prospěli citace relevantních článků z posledních pěti let.

Otázky doporučené k diskusi:

1. Mohl byste formulovat přínos Vaší habilitační práce příslušnému vědnímu oboru?
2. Z čeho vychází ukazatele uvedené v kap. 4.1?
3. Mohl byste srovnat svou metodiku CCB a zejména její predikční schopnost s jinými (zejména bankrotními) modely?

Přes výše uvedené výhrady se domnívám, že **autor splnil** formální i obsahové **nároky kladené na habilitační práce**, práci neshledávám plagiátem a **práci doporučuji k projednání v rámci habilitačního řízení a doporučuji také**, aby Dr. Ing. Vítězslavu Hálkovi, MBA, Ph.D. **byl udělen** vědecko-pedagogický titul **docent** v oboru *Podniková ekonomika a management*.

V Brně, dne 27. 7. 2022

doc. Ing. Bc. Petr Suchánek, Ph.D.
Katedra Podnikového hospodářství
MU ESF
Lipová 41a
602 00 Brno

